

Mellem liv og død
Copyright © Tina Amalie Christoffersen og
CDR-Forlag
Skolebakken 11, DK-8000 Århus C
cdr@forlagene.dk
www.forlagene.dk
Redation: Gry Clasen
Omsalg: Ulla Rose Andersen
Tryk: Narayana Press
ISBN 87-7841-281-1

Ekspedition:
Boghandlen eller CDR-Forlag,
fax: 8619 9566

Denne bog er skrevet til minde om min afdøde veninde, Susanne. I sin kamp mod kræften havde hun altid tid og overskud til at støtte andre.

Susanne, hvis du kan høre mig nu, skal du vide, at jeg elsker dig. Der går ikke en dag, uden at jeg tænker på dig og savner dig.

Jeg ville give meget for at kunne snakke med dig en sidste gang. Jeg ville gerne have chance for at fortælle dig, hvor meget du betyder for mig. Uden din støtte havde jeg aldrig klaret den.

Jeg vil aldrig glemme dig.

This is my life
this is my time
just show me the light
and I go there

give me the wine
bitter and sweet
and a little bit of bread
that's all I need

no I don't want the gold from Xanadu
I think I'll leave it all to you
this is my life and I don't care

this is my street
are you restless feet
carry me on to anywhere

take the fear
take it away
and give me some hope
for one more day

Kim Larsen
Fra pladen »Efter endnu en dag«,
fra sangen »This is my life«

TAK

I den tid jeg var syg, var der mange mennesker, som støttede mig. Hvis jeg skulle nævne dem alle ved navn, ville det komme til at fylde det meste af bogen.

Til min familie og venner vil jeg gerne sige tak for, at I altid var der, når jeg havde brug for jer. Jeg var ikke altid lige nem at have med at gøre, men I blev hos mig under hele forløbet. I vidste, når jeg havde brug for at snakke om tingene.

Der er én, som skal have en særlig tak. Det er Birthe Paulsen. Du var ikke kun en stor støtte for mig, men også for mine forældre og resten af familien. Når mor ikke kunne være på sygehuset, kom du. Du var min egen private sygeplejerske. Selv med armen brækket kom du og passede mig. Når jeg blev knotten, kunne du banke mig på plads. Det har nok ikke altid været lige rart.

Jeg kan snakke med dig om alt, og jeg ved, du forstår - måske ikke alt, men du lytter. Det er det vigtigste. Tak for alle marcipanbrødene.

Til personalet på afdeling R1 på Odense Universitets-hospital kan jeg nærmest kun lægge mig på knæ og sige inderlig tak. I var de første i systemet, som tog mig alvorligt, og for det er jeg dybt taknemmelig.

I arbejder i et miljø, som ikke altid er lige rart. Man skal være stærk for at kunne holde til det arbejde. På trods af jeres barske og travle hverdag har I tid til at snakke. Samtalerne hjalp mig til at se min sygdom i øjnene.

Der var både sjove og knap så sjove stunder, men I havde altid en evne til at få lidt humor sparket ind i al virvaret.

Fru Madam Lone Oest hos Kræftens Bekæmpelse i Aabenraa. Du slipper aldrig for mine mails og telefonsamtaler. Jeg holder for meget af dig til at glemme dig. Du var en uvurderlig hjælp under hele forløbet, både med sagen imod lægerne og med min sygdom.

Tak til alle jer, som hjalp mig med at fuldføre denne bog.

Tak, fordi I blev ved med at behandle mig som et menneske.

JEG KAN ALDRIG GLEMME

Sandet på stranden er stadig varmt, selvom det er efter midnat. Jeg sætter mig ved vandet – bare for en stund. Jeg kan altid få ro i tankerne ved at sidde og lytte til bølgerne. Når de slår ind mod strandkanten, finder jeg fred. Duftene og lydene fra havet får tiden til at stå stille, og mine sanser skærpes.

Endelig er jeg her igen.

Hvor jeg dog kæmpede for at komme herved en sidste gang, da jeg var syg. Jeg lavede en pagt med mig selv om, at hvis jeg bare kunne få lægerne til at give mig lov til at rejse til Rhodos en sidste gang, så ville jeg være i stand til at give slip.

Jeg ville opleve duften og atmosfæren en sidste gang, før jeg døde. Jeg ville stå ansigt til ansigt med mine venner herved og sige farvel. Det var det eneste, som betød noget for mig. Det kæmpede jeg for.

Og nu sidder jeg her i sandet.

Jeg lever. Jeg elsker livet, og jeg nyder det i fulde drag.

Men det har været et hårdt år. Eller rettere fire hårde år. For jeg var syg i tre år, inden der blev gjort noget ved det, og nu har behandlingen været i over et år.

Jeg har været helt nede og vende, og nu jeg er kommet tilbage til livet.

I de fire år havde jeg ikke noget liv. Hvordan skulle

jeg kunne have det, når jeg sov det meste af tiden og gemte mig for andre mennesker?

Når jeg tænker på, hvordan jeg er blevet smidt rundt i systemet, sendt til den ene læge efter den anden bare for til sidst at få at vide, at jeg var psykisk ustabil, rejser der sig et kæmperaseri i mig. Jeg er så bitter over, at jeg i så mange år ikke blev taget alvorligt. Så meget kunne have været undgået, hvis bare en enkelt af lægerne havde gjort sit arbejde ordentligt. Men nej, der skulle gå tre år, og jeg skulle kun være en uge fra at dø, før nogen åbnede øjnene.

– Tina, tag dig nu sammen. Gå hjem og gå i gang med dit arbejde i morgen. Det her er noget pjat, og du fejler ingenting.

– Tina. Du er psykisk ustabil. Du tuder, mens du får lys; det kan kun betyde, at du er psykisk syg. Du kradser dig på grund af psykiske problemer. Det er derfor, du har alle de sår på kroppen. Har du problemer derhjemme?

Sådan sagde lægerne. Jeg blev stemplet som sindsygt hypokonder, uden at nogen undersøgte mig ordentligt. De få gange, der blev taget en blodprøve, reagerede man ikke på resultaterne af prøverne, selv om levertallene var langt højere end normalt. Jeg nægtede at være psykisk syg, men man lyttede ikke. Mange gange prøvede jeg at slå i bordet, men det hjalp ikke. Det var som at slå i en dyne. Alle kræftsymptomerne blev overset, og jeg blev overladt til min skæbne.

Jeg lå på en hudafdeling på et universitetshospital, hvor man uddanner nye læger.

De var tæt på at slå mig ihjel. Først pillede de min værdighed fra mig, og derefter blev jeg ladet i stikken.

Skulle man ikke være rasende og bitter over det?

Ville man ikke længes efter at få hævn?

Jeg har ikke engang fået en undskyldning.

Det er fuldstændig vanvittigt, at lægerne ikke skal

stå til regnskab for deres fejl. Én gang læge altid læge, og så er det lige meget, hvor mange mennesker de fejlbehandler. På enhver anden arbejdsplads ville man blive fyret eller ippet, hvis man lavede en så stor fejl, men sådan forholder det sig langt fra i det danske sygehussystem. Her har man et job for livet, ligegyldig om man er kvalificeret til arbejdet eller ej.

Hvor mange mennesker skal de have lov til at gøre til krøblinge, inden de bliver stoppet? Jeg vil gerne have, de bliver stoppet.

Ikke for min egen skyld, men for at der ikke sker fejl igen med en anden patient.

Mit håb er, at bare én af de læger, som behandlede mig dengang, læser bogen her, og at vedkommende vil sidde tilbage med en underlig smag i munden.

Jeg har skrevet denne bog for at forhindre, at andre med samme symptomer ikke bliver taget alvorligt. Samtidig er det et forsøg på at beskrive, hvad der egentlig foregår inde i hovedet på en kræftramt. Jeg håber, det kan medvirke til større forståelse for kræftramte og deres verden.

Bogen er min beskrivelse af det, der skete.

Bogen er ikke en opskrift på, hvordan man kommer igennem en kræftsygdom. Der er nemlig lige så mange måder at takle sygdommen på, som der er mennesker med kræft. Bogen er en beskrivelse af mine tanker og oplevelser.

BEGYNDELSEN

Jeg blev syg for fem år siden. Jeg fik sår og bylder over hele kroppen. Det kløede forfærdeligt. Hver morgen når jeg vågnede, løftede jeg dynen og så, at sengen igen var indsmurt i blod efter nattens massakre på min hud.

Nå, jeg skulle jo op, og have et bad skulle jeg også. Jeg stod under bruseren og mærkede, hvordan mine sår blev blødt op af vandet. Jeg kunne have skreget. Jeg prøvede med koldt vand. Det gjorde knap så ondt. I fire år fik jeg ikke et varmt bad.

Efter badet satte jeg mig foran brændeovnen for at få sårene til at tørre. Det var den hurtigste måde at få smerterne væk på. Strømper eller undertøj kunne jeg ikke holde ud at have på. Det strammede omkring sårene. Min vægt røg i vejret med lynets hast. På et år tog jeg 50 kilo på. Samtidigt spiste jeg mindre og mindre. Jeg blev mere og mere træt. Jeg sov stort set hele tiden.

Jeg kunne ikke forstå, hvad der skete. Det kunne mine forældre heller ikke. Jeg plejede at være aktiv, dyrke sport, køre med aviser og passe skolen til UG.

I løbet af få måneder blev jeg én, der lå i sengen hele dagen og ikke lavede noget som helst.

Jeg gik til vores praktiserende læge. Han kastede et hurtigt blik på mine sår, og så konstaterede han, at jeg var allergisk overfor cowboybukser:

– Det ligner den slags sår, som nogle syersker får, når de arbejder for meget med cowboystof. Hold op med at gå i cowboybukser, så ordner det sig.

Det var, som om han ikke hørte, jeg fortalte ham, at jeg var træt. Han gav i hvert fald ingen forklaring på hvorfor.

Hjemme fortalte jeg mine forældre, hvorfor jeg havde sår.

Vi købte straks andre bukser til mig.

Vi undrede os dog over lægens svar, men han måtte jo vide bedre end os. For det var jo hans arbejde. Dengang troede vi stadig på sundhedssystemet.

Nogle uger efter gik jeg til læge igen. Det havde ikke hjulpet at smide cowboybukserne. Nu havde min læge ikke nogen idé om, hvad jeg så fejlede. Han sendte mig videre til en hudlæge

Hos hudlægen fik jeg piller og creme. Hudlægen kiggede på sårene et par sekunder, mere skete der ikke. Han gav mig piller og creme. Hverken det ene eller det andet hjalp.

Vi bad om at blive sendt til en anden hudlæge. Vi havde hørt om én, som var dygtig. Jeg fik tid med det samme og tog fortrøstningsfuld af sted. Nu ville dette mareridt snart være slut, tænkte jeg.

Endnu engang blev der kigget kort på sårene, og der blev mumlet noget om, at det i hvert fald ikke var psoriasis. Den besked blev jeg lettet over, for jeg vidste, at psoriasis aldrig går væk.

Lægen sagde:

– Tina, det kan godt være, det er nældefeber, som har udviklet sig til sår. Jeg giver dig nogle piller og noget creme, og så kommer du igen om et par uger.

Jeg var jublende glad. Nu ville sårene gå væk. Og nu vidste de, hvad der var galt. Så det ville være en smal sag at få sårene at forsvinde, men jeg blev klogere. Heller ikke denne gang hjalp pillerne eller cremen.

Jeg gik til hudlæge i over et år. Ingenting hjalp. Han gav op og sendte mig videre til hudafdelingen på Odense Universitetshospital.

Min far kørte mig derhen. Vi snakkede hele vejen, og jeg var egentlig i godt humør. Jeg har aldrig været glad for læger og deres undersøgelser. Men jeg var sikker på, at de nu ville finde ud af, hvad jeg fejlede, og at jeg ville blive rask.

Da vi efter lidt besvær fandt afdelingen, hjalp far mig med min taske og skolesager. Jeg havde fået at vide, at der godt kunne gå 14 dage, før jeg kom hjem igen.

Jeg var lige startet på HF, og jeg ville ikke have, at det skulle gå ud over min skolegang, så jeg havde taget mine bøger med. Jeg ville studere selv.

På afdelingen kom der en sygeplejerske og tog imod os. Jeg havde fået at vide, at jeg skulle bo på patienthotellet, men hun sagde, at det måtte jeg ikke, når jeg ikke var fyldt 18 år.

Det blev jeg ked af. Jeg duer ikke til at bo sammen med andre. Jeg fik far til at skrive under på, at jeg godt måtte bo alene på hotellet.

Alle på afdelingen virkede meget flinke, både læger og sygeplejersker. Og jeg følte, at jeg var i trygge hænder.

HOSPITALET

Den første dag fik jeg taget nogle blodprøver og podninger, og jeg fik et rødt bad. Selve badet lindrede min kløe, selvom det gjorde meget ondt lige efter badet, fordi sårene blev blødt op. Sidst på dagen kom jeg over på patienthotellet. Far kørte hjem, da jeg havde fundet mig tilrette på mit værelse.

Efter at have spist aftensmad gik jeg ind i opholdsstuen, og her faldt jeg hurtigt i snak med andre fra hudafdelingen. Vi havde det sjovt sammen. Pjattede og fortalte dumme vittigheder.

Senere den aften mødte jeg en ung pige, der havde kræft. Hun havde det meget dårligt. Vi snakkede længe sammen om alt muligt.

Jeg kunne ikke lade være med at have ondt af hende. Jeg tænkte ved mig selv, at hvis jeg nogensinde fik konstateret kræft, ville jeg tage livet af mig. Jeg ville aldrig kunne klare sådan en omgang kemo og stråler, som hun fortalte, at hun fik.

Næste dag skulle jeg møde tidligt på afdelingen til stuegang. Jeg var spændt på, om de havde fundet ud af noget.

Det lyder sikkert underligt, at jeg var spændt på at få at vide, om jeg var syg. Men nu havde det stået på i et helt år. Ingen havde kunnet stille en diagnose. Nu ville jeg være ovenud lykkelig for at få noget at vide. Så ville jeg for første gang kunne sætte et navn

på min sygdom. Jeg ville have noget at forholde mig til. Jeg måtte dog gå slukøret tilbage til mit værelse. Man havde endnu ikke fået svar på nogen af prøverne, og der ville gå nogle dage, inden de kom. Den dag blev det kun til en samtale med en læge.

– Hvordan har du det?

– Jeg har det fint. Altså bortset fra sårene. Jeg sover ikke ret meget om natten, fordi det klør.

– Har du selv nogen anelse om, hvorfor du klør?

– Nej, overhovedet ikke.

– Har du nogensinde prøvet at stoppe dig selv i at kradse?

– Ja, mange gange, men det ender altid med, at jeg er ved at blive vanvittig. Nogle gange om natten kradser jeg mig endda i søvne. En nat fik jeg fat i en saks, og jeg skrabede nærmest benene med den, bare for at få det til at holde op med at klø.

– Har du problemer med din mor eller far?

– Næ, da ikke mere end alle andre. Alle skændes vel med deres forældre en gang i mellem. Vi har et godt forhold til hinanden.

Jeg undrede mig over det sidste spørgsmål. Hvad skulle hun vide det for? Det havde da ingenting at gøre med min hud. For mig virkede spørgsmålet fuldstændig malplaceret. Det passede ikke sammen med det andet, hun spurgte om.

Endelig fik de svar på prøverne. Jeg blev ringet op, og de bad mig om at komme over på afdelingen. Jeg kunne få svarene og samtidig snakke med en læge om, hvad der nu skulle ske.

Det var på turen derover, jeg for første gang tænkte på, at det kunne være kræft. Jeg skød tanker fra mig. Det var for forfærdeligt at tænke på.

Da jeg kom ind på lægens kontor, var det den læge, jeg havde snakket med tidligere. Hun spurgte mig, om jeg havde noget imod, at der var en studerende

med. Det havde jeg ikke. Selvom jeg følte mig udstillet og lidt nedværdiget.

– Ja, Tina, vi har fået svar på dine blodprøver og på biopsiprøven. Blodprøverne viser, at nogle af levercellerne er for høje. De er ikke meget høje, men alligevel.

– Og hvad kan det så skyldes?

– Det er, fordi du er så overvægtig.

Jeg tænkte for mig selv: Tak skal du ellers have. Her sidder jeg og er evig glad, fordi jeg endelig – efter denne rutschebanetur med min vægt – har tabt syv kilo. Men jeg sagde ikke noget. Nikkede bare.

Hun fortsatte:

– Biopsiprøven viser, at du har gule stafylokokker. Det er dog ikke noget problem at få væk. Det klarer vi medicinsk. Næsten alle får stafylokokker, når de har mange sår.

– Var der ikke andre ting at se?

– Nej. Vi vil gå i gang med at give dig noget lys. Så må vi vente og se, om det hjælper.

– Ok.

– Har du problemer derhjemme?

Der kom den igen. Jeg kiggede paf på hende og svarede lidt bestemt nej.

– Har du problemer med din skole?

– Ja, det kan da godt være lidt hårdt at følge med, når man ikke sover om natten. Det kan være stressende.

– Jeg mener, det vil være godt, hvis du skærer lidt ned på dine timer i skolen. Samtidig må du heller ikke arbejde så meget. Der er for stressende.

Endnu engang kiggede jeg måbende på hende. Hvorfor blev hun ved med at spørge om mit liv derhjemme?

Kunne hun ikke forstå, at det var sårene og den kløe, der var mit problem? At det var derfor, jeg var så træt. Jeg sov jo ikke om natten.

Det var ikke skolen eller mit arbejde, som var skyld

i problemerne. Det havde jeg jo kunnet klare så nemt som ingenting, før jeg fik sårene. Jeg var tæt på at spørge hende: *Hvad kom først, hønen eller ægget?* men jeg var bange. Jeg ville jo heller ikke have, at jeg bare blev sendt hjem, uden at man havde fundet ud af, hvad jeg fejlede.

Fra den dag kunne jeg ikke tåle synet af den læge. Jeg følte, at hun kørte det hele ud på et sidespor og slet ikke lyttede til, hvad jeg havde at sige. Hun vendte det hele, så det passede ind i hendes billede.

Der gik et par dage. Jeg fik lys hver dag, og jeg blev smurt med alverdens cremer. Så var det tid til stuegang igen. Denne gang var det en mandlig læge. Ham havde jeg ikke set på afdelingen før. Han kiggede lidt på mine sår. Han spurgte mig, om jeg kunne få tiden til at gå her i Odense.

Jeg kunne godt lide ham. Han virkede flink, og han var ikke forudindtaget ligesom den kvindelige læge. Da jeg følte, jeg kunne stole på ham, spurgte jeg ham, om jeg ikke kunne få lavet en allergitest, så man kunne finde ud af, om det var allergi.

– Har du ikke allerede fået gjort det?

Jeg rystede på hovedet.

Han kiggede et kort øjeblik over på sygeplejersken; så sagde han:

– Det får du gjort i morgen.

Jeg skulle både have en priktest og en anden test, som gik ud på, at jeg skulle have en masse kapsler på ryggen i tre dage. Jeg gik lettet derfra. Nu følte jeg igen, der skete noget.

Nu fulgte der tre dage med plastre og fire dage, hvor jeg ikke måtte få vand på kroppen. Det var den rene tortur. Det kløede og kløede. Hele min ryg var klistret til med kapsler. Efter syv dage viste det sig, at hverken testen med kapslerne eller priktesten havde vist noget. Der var ikke engang den mindste lille, røde knop.

Jeg følte mig totalt fortabt. Mit humør blev ikke bedre af, at jeg fandt ud af, at en dreng fra afdelingen skulle hjem samme dag. De havde fundet ud af, hvad han fejlede. Han var kommet ind samme dag som jeg med hænder, som var åbne kødsår. Det havde set forfærdeligt ud. Vi havde snakket godt sammen.

Her sad jeg på anden uge med en hud, som måske aldrig ville blive normal igen. Og man havde ikke fundet bare en antydning af, hvad det kunne skyldes.

Jeg var virkelig ulykkelig, og da jeg kom ned til lys, græd jeg som pisket. Sygeplejersken kom hen til mig.

– Hvad er der dog galt?

Hun tog om mig og prøvede at trøste mig.

Jeg fortalte hende, hvordan jeg havde det.

– Jeg føler mig fortabt. Jeg kan ikke længere se, at jeg nogensinde vil blive rask.

Vi snakkede sammen i et kvarter. Det lykkedes hende at få lidt mod banket ind i mig. Jeg gik glad tilbage til mit værelse.

PSYKISK SYG?

Straks efter ringede de fra afdelingen. Jeg skulle komme med det samme. Der var en læge, som ville snakke med mig. På vej derover kom nervøsiteten op i mig. Det lød meget vigtigt og alvorligt. Der løb mange tanker gennem hovedet på mig.

Da jeg kom ind ad døren til kontoret, så jeg til min

rædsel, at det var den kvindelige læge. Jeg blev både bange og vred, for jeg havde ikke lyst til at snakke med det kvindemenneske igen. Hun bad mig sætte mig. Hun kiggede alvorligt på mig.

– Vi har fundet ud af, hvad du fejler.

Hun holdt en kort pause.

– I dag da du var nede at få lys, græd du. Sygeplejersken ringede. Hun var meget bekymret for dig. Det er derfor, du kradser dig. Du er psykisk ude af balance.

Jeg var simpelthen ved at tabe både næse og mund, da jeg hørte hende sige det. Psykisk ude af balance. Det kunne hun da ikke mene. Jeg var så målløs, at jeg ikke magtede at svare hende.

– Du vil blive sendt hjem om to dage. Vi har ikke længere plads til dig på afdelingen. Når du så kommer hjem, vil jeg råde dig til at snakke med en psykolog, og du må trappe kraftigt ned på skole og arbejde.

Min tålmodighed og gode manerer var helt væk nu. Jeg svarede hende hårdt:

– Jamen, det passer jo ikke. Jeg græd, fordi jeg står her – 16 år gammel – med en totalt ødelagt hud. Ville du ikke have det på samme måde, hvis det var dig?

Hun svarede mig ikke. Så bare vantro på mig.

Mit raseri voksede:

– I kan sgu ikke sende mig hjem, før I har fundet ud af, hvad jeg fejler. Det her er helt hen i vejret. Og hvis der så var noget om snakken – hvis jeg var psykisk ude i tovene – så måtte I få mig indlagt på psykiatrisk afdeling. I kan da ikke bare sende mig hjem. Jeg er faktisk fuldstændig ligeglad med, om I har plads eller ej. Det er ikke MIT problem. Jeg forlanger at blive undersøgt ordentligt.

Jeg forstod overhovedet ikke, hvad der skete. Fordi jeg havde grædt, sagde hun, at jeg var psykisk syg. Hvad bildte hun sig ind?

Det var en påstand, der var grebet ud af den blå luft. Jeg reagerede kun, som alle andre ville gøre.

Jeg rejste mig op og gik ud af døren. Smækkede den og løb over på værelset.

Jeg ringede til min mor. Jeg græd og græd. Da hun lidt efter var i stand til at forstå, hvad jeg fortalte, blev vi enige om, at hun ville komme næste morgen og forlange at tale med en læge.

Mest af alt havde jeg lyst til at pakke mine ting. Jeg vidste inderst inde, at jeg ikke ville komme videre her. Jeg følte mig krænket og gjort til grin.

Min mors samtale med den kvindelige læge resulterede i, at jeg fik lov til at blive.

Der blev endnu engang taget blodprøver. De viste det samme som de foregående. Endnu engang blev der sagt, at det var min overvægt.

Nu skulle jeg gennem en ny behandling. Jeg fik lagt forbindinger på benene. Helt op til knæene. Det var ulideligt at gå med. Det var endnu værre end kapseltesten.

Jeg har senere haft på fornemmelsen, at det var en form for straf fra lægen, fordi jeg svarede hende igen og stillede spørgsmål ved hendes diagnose. Det virker ulogisk at lægge forbindinger på ben, der er fyldt med sår. Forbindingerne gjorde, at det kløede endnu mere end før. Til sidst snød jeg mig til at tage dem af om natten. Jeg kunne ikke holde det ud.

En uge efter blev jeg sendt hjem. Med forbindinger på begge ben og uforrettet sag. Jeg fik tid hos den hudlæge, hvor jeg havde gået før. Jeg skulle have forbindingerne skiftet hver anden uge.

Mit hospitalsophold endte med, at jeg blev erklæret psykisk syg. Allerede fra starten kørte de på, at mine hudproblemer var relateret til psykisk ustabilitet. Journalen fra hudafdelingen fortæller det. Den indledes med:

17-årig kvinde indlægges af praktiserende dermatolog (hudlæge) fra Tønder under diagnoserne *prurigo dermatographica, excoriations neuroticae obs. Pro.* I den kliniske ordbog for læger står der under den diagnose: *En hudlidelse, der overvejende er lokaliseret til trykregionerne og forbundet med kradsmærker på tilfældige steder, optræder typisk hos patienter med psykiske komplikationer.*

Senere i journalen står der, at jeg en nat tog en saks i søvne og kradsede mig. Det var nu ikke sådan, jeg havde fortalt det, men det er en anden sag. Jeg fik en sygeplejerske til at læse min journal. Hun oversatte den for mig: *I lægesprog betyder det, at du søger opmærksomhed, at du måske er selvdestruktiv, at du måske tænker på selvmord.*

Så kunne man jo vælge at lægge alle tre sammen. Hvis jeg gik med tanker om at begå selvmord, havde jeg nok valgt et andet instrument end en sløv saks fra sygehuset.

De fysiske symptomer så man slet ikke på. De forhøjede levertal, min svingende vægt og min træthed.

Journalen kan man uden problemer pille fra hinanden. Den nærmest lyser af lægesjusk.

MERE MELLEML HIMMEL OG JORD

Jeg gik til hudlæge et par gange, men så holdt jeg op med at komme der. Jeg kunne ikke mere. Tiden på hospitalet og alle undersøgelserne havde tappet mig for kræfter. Jeg troede ikke længere på systemet. Jeg var bitter på dem alle sammen, og jeg ville ikke have mere med dem at gøre. Det førte jo alligevel ikke til noget.

Der gik nogle måneder. Min tilstand blev forværret. Jeg og mine forældre blev enige om, at jeg skulle til kinesiolog. Jeg var nervøs, før vi tog af sted, for jeg havde svært ved at forholde mig til alternativ behandling. Men jeg vidste heller ikke mine levende råd om, hvad jeg ellers skulle gøre.

Inden vi kom ind af døren, havde jeg et billede af hende. Jeg forestillede mig, at hun rendte rundt i jessussandaler. Men sådan var hun slet ikke. Jeg kunne lide hende ved første øjekast. Endelig følte jeg, der var én, der tog mig alvorligt.

Jeg skulle lægge mig på en briks. Hun spillede stille musik. Hun førte sine hænder hen over min krop. Uden at røre – cirka ti centimeter over kroppen. Jeg mærkede en kraftig varme fra hendes hænder, da hun kom op i nærheden af min brystkasse. Det nærmest brændte på min hud. Men det var kun omkring

brystkassen. Jeg spurgte hende, om jeg måtte mærke hendes hænder. Da jeg rørte dem, blev jeg helt forskrækket. De var overhovedet ikke varme, men det føltes stadig sådan ved min brystkasse. Det var den mest besynderlige oplevelse, og jeg var ikke længere i tvivl om, at der findes mere mellem himmel og jord, end vi tror.

Det hele tog omkring en time. Hun fortalte mig, at jeg havde problemer med min milt. Den fungerede ikke ordentligt, og samtidig var der noget galt med min lever. Den fungerede heller ikke, som den skulle; den var overbelastet. Jeg fik medicin, og det hjalp i starten. Sårene begyndte at hele. Efter en tid kom de dog igen.

Jeg gik til kinesiolog et par gange mere. Jeg prøvede at leve så normalt som muligt. Jeg prøvede at passe min skole. Jeg tog kørekort. Jeg var sammen med mine venner. Men efter nogle måneder fik jeg frataget min SU, fordi jeg havde forsømt for meget. Jeg stoppede på HF.

Hvad nu? Da jeg havde meldt mig ud af HF, gik jeg hjem og smed mig på min seng. Jeg tænkte over, hvad jeg nu skulle gøre. Alle mine kræfter var væk. Noget skulle der ske, ellers ville det ende galt.

Så kom det til mig. Jeg satte mig op i sengen:

Rhodos. Jeg skulle selvfølgelig til Rhodos. Lige siden, jeg var ni år, havde jeg været på Rhodos mindst en gang om året sammen med min familie. Vi havde lært en masse mennesker at kende dernede. Så at komme til Rhodos var som at komme hjem.

Så kunne jeg også møde Haroula. Hende havde jeg chattet med på internettet i et halvt år. Og jeg kunne besøge Effie og John, mine forældres venner gennem mange år.

Jo, jeg skulle til Rhodos. Jeg skulle finde et arbejde, og så skulle jeg bo dernede.

REJSEN TIL RHODOS

Jeg pakkede mine ting og købte en billet.

Det var hårdt at sige farvel til mine forældre og Torben, min lillebror. Vi græd alle sammen. Mor og far må have følt sig magtesløse over for det, der skete. De kunne jo fornemme, at der var noget helt galt. Men hvad skulle de stille op?

Jeg rejste den anden april 1999. Jeg skulle med tog til København, videre med rutefly til Athen og derfra til Rhodos.

Når jeg tænker tilbage, var det fuldstændigt vanvittigt. Jeg rejste med 2500 kroner på lommen. Det var alt, hvad jeg havde at leve for, indtil jeg fandt arbejde. Men jeg måtte væk.

Jeg ankom til Rhodos. Nu skulle jeg møde Haroula og hendes familie. Jeg var nervøs. Man er vel altid spændt, når man skal møde folk første gang. Godt nok havde vi chattet meget sammen på nettet, men det er ikke det samme som pludselig at stå ansigt til ansigt med hinanden.

Da jeg kom ind i lufthavnsbygningen, kunne jeg ikke finde hende. Jeg satte mig ned for at få en smøg, indtil kufferterne kom. Så fik jeg øje på en pige. Hun lignede godt nok Haroula, men hun var da ALT for lille. Hun nåede mig kun til skuldrene. Nogle minutter efter kom hun hen til mig og spurgte, om jeg var Tina. Jeg svarede ja, og vi hilste på hinanden på ægte

græsk maner. Bagefter kom hele familien og hilste på mig. Hun havde taget alle med derud. Sin søster Despina, sin bedstemor, sine forældre og en fætter. Det var den helt store velkomst.

De inviterede mig på middag næste dag. Der var to timers gennemtrængende tavshed. Vi sad bare og kiggede på hinanden. Alle var nervøse for at begynde en samtale. Lige pludselig begyndte vi at snakke. Og vi snakkede i timevis.

Mens jeg var på Rhodos, var jeg meget sammen med Haroula, Despina og hele deres familie. Ja, jeg blev nærmest medlem af familien.

Vi fejrede påske sammen. Jeg spiste hos dem, når jeg ikke havde penge.

Ofte besøgte jeg Effie og John i deres guldsmedeforretning. Jeg vidste, jeg kunne regne med dem. Manglede jeg noget, gik jeg til dem. Som tiden gik, blev jeg mere knyttet til Effie. Hun blev en reservemor for mig. Til hende kunne jeg komme med mine problemer, og hun lyttede. For det meste kunne jeg fortælle hende alting. Men det var ikke altid, det passede hende at høre, hvad jeg fortalte, og så fik vi et forrygende skænderi.

Det var ikke altid, jeg kom for at snakke. Sommetider kunne jeg sidde i deres butik i timevis uden at mæle et ord.

Det var også under det besøg, jeg mødte Stavros. Vi var gode til at feste sammen, og han er blevet en af mine bedste venner på Rhodos.

Jeg begyndte at søge arbejde. Der gik en måned, før jeg fik noget. Grækerne var bange for at ansætte folk, fordi de ikke vidste, hvordan sæsonen ville blive. Der var en masse ballade i Tyrkiet, og på Rhodos var de bange for, hvad det ville komme til at betyde.

Endelig fik jeg arbejde i et biludlejningsfirma. Jeg skulle leje biler ud, og sommetider skulle jeg køre dem ud til kunderne og hente dem igen.

Jeg tog imod jobbet med kyshånd, for jeg havde ikke flere penge.

Jeg var glad for arbejdet. Der var mange danskere, jeg kunne snakke med, og jeg havde jo ikke hørt dansk i en hel måned.

De første 14 dage sad jeg alene på et kontor. Så blev det lukket, og jeg blev flyttet. Jeg skulle arbejde på hovedkontoret. Mit arbejde forandrede sig. Det blev mere stresset, og samtidigt fik jeg det dårligere. Jeg blev mere og mere træt for hver dag, der gik.

Nu sov jeg ikke kun om natten, jeg sov også gerne dagen lang, hvis jeg kunne komme til det. Jeg blev dreven til at snyde mig til lidt søvn på arbejdet. Jeg sad og sov nogle minutter, hver gang jeg skulle aflevere en bil.

I slutningen af maj måned skulle mine forældre komme til Rhodos. Jeg glædede mig til at se dem igen. Nu var det snart to måneder siden.

Jeg sad og ventede på det hotel, de skulle bo på, og det føltes om en evighed, før de kom. Da de så endelig var der, prøvede jeg at virke glad og rask, men den gik ikke. I første omgang forsøgte de at overtale mig til at tage med hjem, men det ville jeg ikke.

Det var først, da jeg fik en ordre om, at NU var det altså hjem, at jeg lyttede. Jeg vidste udmærket godt, at der var noget helt galt med mig, men jeg var bange for lægernes dom. Jeg var sikker på, de igen ville sige, at jeg var psykisk syg, og det kunne jeg ikke bære at høre en gang til.

To dage senere pakkede jeg modvilligt mine ting. Jeg tog med min far ud til deres hotel. Det var ydmygende at skulle give op.

Da vi skulle rejse hjem, var jeg helt færdig. Jeg havde nogle gevaldige tømmermænd. For at slippe for virkeligheden havde jeg drukket meget de sidste par dage.

Tømmermænd eller ej. Der var ingen vej udenom.

Jeg måtte den tunge gang rundt og sige farvel til dem, jeg kendte. Det var hårdt. Jeg havde en underlig fornemmelse af, det ville blive sidste gang, jeg så dem, eller at der ville gå meget lang tid, før jeg så dem igen. Jeg græd og græd. Specielt da jeg var ude for at sige farvel til John og Effie. Effie holdt om mig, som om jeg var et lille barn. Hun lod mig græde ud.

Da vi sad i bussen og ventede på at blive kørt ud til flyveren, prøvede jeg at virke glad, men inderst inde havde jeg mest lyst til at skribe. Det lykkedes mig at holde gråden tilbage. Men da flyet kørte ud af banen, sad jeg stille for mig selv, kiggede ud af vinduet og græd.

Da jeg ikke længere kunne se lyset fra Rhodos, faldt jeg i søvn. Jeg sov, indtil det gav et bump i flyet, og vi landede i Billund.

Ud på morgenen kom vi hjem. Jeg gik direkte i seng. Jeg græd mig i søvn. Intet kunne jeg klare. At jeg ikke kunne blive på Rhodos, føltes som mit livs største nederlag.

DRØMME OG FORUDANELSER

Da jeg var kommet hjem, søgte jeg arbejde. Jeg fik et sommerjob på en fabrik i Vejen. Jeg startede på fabrikken sidst i juni. Det gik fint. Jeg var glad for at være der, og jeg fik en opblomstringsperiode. Jeg var træt, men ellers gik det fint. Sårene var der stadig, og de var taget til, men jeg var nu blevet så vant til det, at jeg ikke tænkte meget over det. Samtidig havde jeg tabt 45 kilo, og det var jeg lykkelig for.

Den gode periode varede ikke ved. Jeg fik nogle voldsomme drømme. En drøm kom igen nat efter nat. I drømmen gik jeg rundt ude i vores have. Alt var, som det skulle være, men midt i haven stod der et træ, der var fuldstændig tørt og uden nogen blade. Jeg vågnede og var sikker på, at der var noget helt galt. Jeg kunne ikke forklare hvorfor. For selvom jeg var træt og sløj, var jeg glad for mit arbejde. Min familie rejste på ferie, og jeg havde huset for mig selv. Det nød jeg

Drømmen blev ved med at dukke op, og der kom en ny til. I den lå jeg syg og afkræftet i en seng. Jeg prøvede at ignorere drømmene og mine bekymrede tanker, men jeg blev ved med at have en nagende fornemmelse af, at der ville ske noget.

De eneste, jeg kunne snakke med om det, var Ha-

roula og Despina. Haroula skrev til mig, at for dem betyder et træ uden blade ulykke. Hun spurgte, hvad der foregik. Jeg havde jo fortalt dem, at jeg havde det godt.

Da mine forældre kom hjem, blev mor ved med at sige, at jeg skulle til lægen og blive undersøgt. Jeg svarede hende koldt, at jeg ikke ville have noget med dem at gøre. De var bare en flok idioter alle sammen.

På grund af alle de gange, jeg havde fået at vide, at jeg var psykisk ustabil, var jeg begyndt at tro på det. Der var jo ingen anden forklaring på min tilstand.

Ordene: *Du er psykisk syg* dundrede igennem mit hoved igen og igen, og det virkede nærmest som hjernevask. I virkeligheden var jeg bange for, at jeg havde kræft. En lille stemme i mig blev ved med at sige: *Du har kræft, du har kræft.*

Mit job på fabrikken varede tre uger.

Efter min 19 års fødselsdag blev jeg syg. Jeg var helt afkræftet. Jeg kunne næsten ikke få luft. Jeg blev sygemeldt.